

מאומה. וכלי קטרוג תעלה התפלה לרצון לפני עתיק יומין למלא ברכתו ותפלתו לטובה בדבר ישועה ורחמים, וברכתו תתקיים בלי מונע ומעכב, עכת"ד הנזה"ק.

ובזה יש לפרש מה שאיתא בז"ח תבוא, שהתוכחה והאלה של פ' בחוקותי ופ' כי תבוא המה כולם ברכות. ולפי הנ"ל יובן שמלובשים בקללות כדי לסלק הקטרוג.

אבל משה רבנו שחשש לברך בהתגלות בפ' כי תבא למה ברכם בהדיא בברכות גלויות בפ' זאת הברכה? והנראה בזה כי חודש השביעי הוא כמו יום השביעי, השבת שבחדשים, וכן נראה ממדרש רבה פ' נשא, גבי אפרים שהקריב ביום השבת, כי זקנו יוסף שמר את השבת. והוא השביעי שבנשיאים, נשיא אפרים שחדשו הוא תשרי.

ובפ' תבוא מתחילים להכנה נוספה לראש השנה בחודש השביעי, כי הוא כבר חציו השני של אלול ובו קורין את הקללות משום תכלה שנה וקללותיה. (ועיין בפרי צדיק פ' תבוא כי קריאה זו היא מתקנת חז"ל לשבת זה אפילו לבני מערבא שמסיימן התורה אחת לג' שנים) ובאמת ברכות הנה רק חוששין לקטרוג, ולכן מלבישים אותם בלבושים של תוכחות, ומתקיים בהם תחל שנה וברכותיה. אבל לסוף חודש השביעי, שהוא מכוון לסוף יום השביעי עת רעוא דרעוין, אז שולט עת רצון ואז לית דינק דתקיפין ואין שום קטרוג שולט כי לבר נטלין ולא עאלין הני כלבין דחציפין ומתמרין בגו כיפין, ואז אין חוששים לשום קטרוג, וקוראים בשמחת תורה את הברכות להדיא, בלי לבושים. ואז אין מכניסים את שרי אוה"ע אל סעודה זו של פר אחד איל אחד כידוע שאין שם אלא הקב"ה וכנס"י כדאיתא בזוה"ק שם.

ובזוהר איתא (פ' אמור) שבראש השנה מקבל יעקב את הברכות וביה"כ משלח דורון לעשו (שעיר לעזאזל), ואח"כ מתחבא בסוכה שנא' ויעקב נסע-סכותה. עיי"ש. והנראה בזה, שבראש השנה מקבל יעקב את הברכות של פ' כי תבוא, ולכן מתלבש בבגדי עשו, כי הוא חושש שיאמר מדת הדין

(יצחק) שאינו ראוי וכו' ואח"כ מסתתר במחסה צל סוכה. אבל בשמחת תורה, יוצא מן הסוכה כי אינו חושש לקטרוגים ומקבל הברכות בלי לבושים. ובאותו יום קוראים וימת שם משה, ואיתא בזוהר, בהאי דצון איסתלק משה, בקדושת מנחה של שבת רעוא דרעוין. וקריאה זו שייכת לשמחת התורה, זמן המנחה של חודש השביעי, עת רצון. וימת שם מ'שה ר"ת בגימ' רצו"ן.

והנה כמו שישנם עתות רצון וימי רצון בזמנים מיוחדים כגון יוה"כ ושמע"צ וכיוצ"ב. כך יש ג"כ שנת רצון והיא השנה המיועדת להיות שנת הגאולה. כי ענין הגאולה אינו מיוחד לאיזה יום בשנה כי אם לשנה מיוחדת, וזאת השנה היא שנת רצון. וכמו שמצינו בדברי נבואתו של ישעיה הנביא שהוא הנביא המבשר נחמת ישראל וגאולתם ואמר (ישעי' ס"א) רוח ה' אלקים עלי יען משח ה' אותי לבשר ענוים שלחני לחבש לנשברי לב לקרא לשבויים דרוור ולאסירים פקח קוח לקרא שנת רצו"ן לה' ויום נקם לאלקיני לנחם כל אבלים. והיא הנבואה לדורנו בעקיבתא דמשיחא אשר אנחנו נקראים בשם ענוים כי כאשר מביטים בשפלות דורנו רואים אנו את פחיתות ערכנו. ועלינו באה הנבואה לקרא שנת רצון לד'. וכבר הזכרנו בענין סגולת שנה זו הבעל"ט שהיא עת פקידה לגאולה כמקובל מצדיקים וכמובא בשם הגר"א. וקרינו בהפטרה בשבת האחרונה לפני ר"ה ושנת גאולי באה. והיא שנת רצון לה' כנ"ל שהגאולה מיוחדת לשנה ידועה. ותיבת שנת רומזת לשנה זו שנת תש"נ. יזכנו השי"ת שתהא זו השנה שנת רצון לה'.

ובברכת השנים יל"ד בנוסח הברכה ברך עלינו את השנה הזאת ואת כל מיני תבואתה לטובה. שהרי ברכה זו היא בקשה על הפרנסה ומה ענין בקשה על ברכת השנה במקום זה דוקא יותר מבשאר בקשות שבשמ"ע שאין מזכירים כלום ענין השנה. הגם כי בפשטות י"ל כי ענין זה תלוי בתקופות השנה ע"כ ראוי להזכיר פה ברכת השנה אך אכתי צ"ב. גם יש להבין הא דנראה מדברי חז"ל שברכה מיוחדת לארץ ישראל דוקא. שאם במדינה אחרת צריכים גשמים אין מבקשים בברכה זו רק בשומע תפלה כי רק בא"י יש לבקש בברכה זו. ולכאורה הרי במשך

להתחזק בסימנים אלה כי בא מועד הגאולה ולהוסיף זכויות בכדי שנזכה לקיום הדבר.

ועוד הראונו אות לטובה בשבוע זו שהיה רעידת אדמה בג' מקומות בעולם. ועלינו להתבונן בזה כמו שהתפץ חיים קרא פ"א את הצבור לדרוש לפנייהם דברי כבושין על כי באה ידיעה שכאמריקא עלה הנהר מיסיסיפי על גדותיו וגרם אבדון ונוק. וכל מאורע הנעשה בעולם יש בו כוונה מהכוונת שהוא רבון כל המעשים ועלינו לדרוש על מה עשה ה' ככה. והנה בענין זה של רעידת אדמה יש לראות בזה אות של הארת פנים. כי ענין הסתר פנים הוא שכביכול מסתיר את פניו כאילו עזב ח"ו את הארץ והכל מתנהל מאליו רשע וטוב לו צדיק ורע לו. אבל כשהארץ רועדת הרי נאמר המביט לארץ ותרעד, שהקב"ה פונה להביט לארץ ואינו מסתיר פניו. גם העירוני לדברי הגמ' ברכות נט. דאמרו שם בענין זועות שבשעה שהקב"ה זוכר את בניו ששרויים בצער בין אומה"ע מוריד שתי דמעות לים הגדול וקולו נשמע מסוף העולם ועד סופו וזהו רעידת הארץ, עיי"ש. ועכ"פ רואים בזה התעוררות לגאולתן של ישראל. ואמה"כ המשפילי לראות בשמים וארץ, שהקב"ה משפיל עצמו שיראוהו בשמים וארץ, ומראה עצמו שיוכלו להכיר אותו.

ומעתה מי הוא זה אשר לא יראה בעת כזאת להתאמץ להרכות זכויות המסוגלים להביא את הגאולה. ומגדולי הזכויות השייך לשמחת הוא לימוד התורה כמו שדרשו חז"ל (מד"ר ויקרא פר' ד' ג') עה"פ (הושע ח') גם כי יתנו בגויים עתה אקבצם, שהגליות מתכנסות בזכות המשניות. וע"כ יש לקבל עתה להוסיף בלימוד התורה בכמות ואיכות. ובעת זו של נעילת החג כאשר נשלמת תקופת הזמן שהתחילה מר"ח אלול עד עתה. וכ"א מרגיש חשק אל הקב"ה והיה רוצה שימשך עוד הזמן הנעלה. ויכולים להמשיך הארת החג אל תוך ימי החג וע"ד דאי' בזה"ק עה"כ שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך, שכמו כשהמלך חותם בטבעתו אז אף כשמסיר את החותם נשאר רישומו טבוע וניכר. כן מבקשת כנס"י מהקב"ה שאף כאשר אנו נפרדים זה מזה מ"מ ישאר טבוע הרושם עליו ועלינו.

שנות הגלות לא היו אנשי הישוב בא"י כי אם מתי מספר ורובם של ישראל דרים בחו"ל ולמה יש לנו להתייחס עם גשמי א"י בזמן שאין יושביה עליה. והלא בארצות הגלות אדרבה צריכים גשמים בימות הקיץ, ואז אין אנו רשאים לשאול על זה בברכת השנים כי אז היא סימן קללה בארץ ישראל. והריצוי על גשמים הוא דוקא לפי הצורך בא"י ומפסיקים מלומר מוריד הגשם דוקא כשרובם של בני חו"ל צריכים דוקא גשם. וזה פלא, למה לא נשאל על צרכי חו"ל בכל משך הגלות אשר כמעט כל משך הזמן הזה היינו בארצות איירופא ששם צריכים גשם בקיץ דוקא.

ונראה עפ"י מה שאמרו במס' מגילה (יז:): ומה ראו לומר קיבוץ גלויות לאחר ברכת השנים דכ' (יחזקאל ל"ו) ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא. ופרש"י אלמא קבוץ גלויות בעת ברכת השנים היא. וכן איתא בסנהדרין (צח.) אין לך קץ מגולה מזה שנא' ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו וגו'. ופירש"י כשתתן ארץ ישראל פריה בעין יפה או יקרב הקץ ואין לך קץ מגולה יותר ע"כ. ולפי"ז י"ל שבאמת ברכת השנים היא תפלה על הגאולה שתתברך השנה להיות שנת רצון ושנת הגאולה אשר היא תלויה בברכת התבואה של ארץ ישראל כי זהו מסימני הקץ. ובאה הבקשה כאן בדרך הסתר כנ"ל שמיראת הקטרוג מעלימים את המכוון בבקשה. וא"ש שתלויה ברכה זו דוקא כתבואה של ארץ ישראל. וכן באה נוסח הבקשה על השנה שתתברך כי כנ"ל הגאולה מיוחדת לשנה ידועה המיועדת להיות שנת רצון לה'.

והגרי"ח זאננפעלד זצ"ל כשראה איזה פירות שגדלו בא"י היה שמח שראה בזה סימן להתקרבות הקץ כנ"ל בגמ'. והנה זה היה בזמנו כשעדיין היו הפירות מעטים בתכלית בכמות ואיכות. אבל בזמננו רואים כ"ה פירות נאים. **זה לי עשרים שנה שזכיתי להיות בכל שנה בא"י ותמיד רואים השתנות למעליותא בפירות א"י.** וכיחוד יש לציין שבשנה זו ראיתי את האתרוגים שהיו מהודרים מאד אשר עדיין לא היו כן מעולם, וכן היה שפע הדסים מא"י, **והרי זה מסימני הקץ.** ונרמז בקרא הנ"ל ענפכם תתנו, היינו ענף עץ עבות, שהם ההדסים. **ויש**